

**Ю. П. Лиманський
(1930–2013)**

На 84-му році життя після тяжкої тривалої хвороби пішов з життя відомий нейрофізіолог, доктор біологічних наук, професор, завідуючий відділом фізіології стовбура головного мозку Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця Національної академії наук України Юрій Петрович Лиманський.

У 1954 р. Ю. П. Лиманський закінчив Ставропольський медичний інститут і почав свій трудовий шлях, працюючи лікарем. У 1958 р. він був прийнятий до аспірантури Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця до відділу загальної фізіології нервової системи; він став першим аспірантом Платона Григоровича Костюка. В наступні роки наукова праця Ю. П. Лиманського проходила під керівництвом цього видатного науковця. Перші експериментальні дослідження Лиманського були присвячені синаптичним процесам у ретикулярній формації головного мозку; отримані результати, зокрема перші внутрішньоклітинні відведення активності ретикулярних нейронів, одразу отримали широке визнання. У подальшому Ю. П. Лиманський розгорнув широкі дослідження функціональної організації сенсорних та моторних ядер мозкового стовбура; результати та їх теоретична інтерпретація були наведені в монографії Ю. П. Лиманського «Рефлекси стовбура головного мозку». Експериментальні дані, отримані в перебігу вивчення системи трійчастого нерва, дозволили дослідницькому колективу, який

очолювався Лиманським, перейти до нових проблем, пов'язаних із механізмами болю та анестезії. Були досліджені функціональна організація моноамінергічних антиноцицептивних церебральних систем та їх впливи на ядра довгастого мозку і таламуса та на сенсорну кору. Широко розгорнулися експериментальні роботи, орієнтовані на розвиток нефармакологічних методик пригнічення болю. Це дозволило отримати докази протибольової ефективності впливів високочастотних низькоінтенсивних електромагнітних полів різних діапазонів – від міліметрових хвиль до видимого світла. Порівнювалися впливи таких фізичних факторів безпосередньо на осередки болю і на аналгетичні точки акупунктури. Було досліджено участь опіоїд-, серотонін- та дофамінергічної мозкових систем у формуванні антиноцицептивних ефектів зазначених вище впливів.

Ю. П. Лиманський був ініціатором та розробником численних приладів, що використовуються в нейрофізіологічних експериментах. За внесок у ці роботи Ю. П. Лиманський разом із його колегами стали лауреатами Державної премії Української РСР у галузі науки та техніки. За комплекс дослідницьких робіт з фізіології центральної нервової системи він був удостоєний премії ім. О. О. Богомольця.

Ю. П. Лиманський був автором більш ніж двох-

сот наукових публікацій, у тому числі восьми монографій. Він був членом Міжнародної організації з досліджень мозку (IBRO) та Міжнародної асоціації з досліджень болю (IASP). Професор Лиманський був умілим керівником та організатором наукових досліджень. Про це свідчить діяльність відділів, котрі він очолював; під керівництвом Юрія Петровича було підготовлено та успішно захищено

дев'ять кандидатських дисертацій. Протягом багатьох років він брав активну участь у роботі журналу *Neurophysiology / Нейрофизиология*, будучи членом його Редакційної ради та постійним автором.

Юрій Петрович був доброю, чуйною, простою та доступною в спілкуванні людиною. Добра пам'ять про нього назавжди залишиться в наших серцях.

О. В. Гура, Б. С. Сушко